

Ojczysty - dodaj do ulubionych / Ciekawostki językowe

KONSERWA

O J C Z Y S T Y – D O D A J
D O U L U B I O N Y C H

Łacińskie słowo conserva oznaczało dosłownie 'wspólniewolnica', czyli 'niewolnica należąca do czeladzi jednego domu', a w późniejszej, średniowiecznej łacinie - 'współwyznawczyni wiary chrześcijańskiej'. Co conserva 'niewolnica' lub 'chrześcijanka' ma wspólnego z KONSERWĄ mięsną czy rybną? Nic a nic, jedynie podobieństwo brzmieniowe. Łacińska conserva ma u podstaw rzeczownik servus 'niewolnik', a KONSERWA z półek sklepowych wywodzi się od czasownika (również łacińskiego) conservo, który w odniesieniu do przedmiotów oznacza 'przechowywać, utrzymywać w całości'. W polszczyźnie KONSERWA pojawiła się już w XVI w. - użył jej w swoich tekstach twórca medycyny polskiej Wojciech Oczko, nazywając tym mianem zioła spreparowane do trwałego przechowywania i użycia w funkcji leków. Na przestrzeni wieków wyraz KONSERWA był używany w wielu różnych znaczeniach specjalistycznych - w XIX w. na przykład KONSERWY wkładało się na nos, były to bowiem 'okulary ochronne' (za francuskim conserves w takim znaczeniu). Wprawdzie KONSERWY - te, które znamy dzisiaj - wymyślili Francuzi (na początku XIX w. wprowadził je na rynek zwycięzca zorganizowanego przez Napoleona konkursu na sposób konserwowania żywności), ale do polszczyzny znaczenie to przeszło za pośrednictwem niemieckim (die Konserven).